

СХВАЛЕНО рішенням педагогічної ради
від 27.02.2024 року Протокол № 7

**Навчальна програма з технологій для 5-6 класів,
розроблена на основі модельної навчальної програми
«Технології. 5-6 класи»**

**для закладів загальної середньої освіти
(автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю.,
Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.)**

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

(наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)

Вступна частина

Модельну навчальну програму навчального предмета «Технології» для учнів 5– 6 класів розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепції Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»), на основі Державного стандарту базової середньої освіти.

Відповідно до Державного стандарту **метою технологічної освітньої галузі** є реалізація творчого потенціалу учня, формування критичного та технічного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження.

Відповідно до мети технологічної освітньої галузі **метою навчального предмету «Технології»** є формування у здобувачів освіти життєво важливих компетентностей, необхідних у самостійному житті, розвиток творчого потенціалу, критичного мислення, духовно-моральних цінностей, реалізація здібностей та інтересів учнів у сфері проєктно-технологічної діяльності.

Програмою передбачено, що необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Сучасне навчання повинно мати комплексний вплив на особистість, саме предмет «Технології» має всі необхідні для цього компоненти. Зміст предмету передбачає формування не лише знань і умінь, але й певних якостей, світогляду, ідейності, моральності особистості, громадянської позиції, підприємництва тощо.

Дана програма:

– передбачає досягнення очікуваних результатів навчального предмету;

- визначає зміст і види навчальної діяльності здобувачів освіти;
- ґрунтується на визначених Державним стандартом ціннісних орієнтирах;
- охоплює формування ключових компетентностей.

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального модуля. Причому зміст указаний таким чином, що кожний учитель/вчителька, які обравли цей варіант програми, легко зможе адаптувати її під особливості своєї роботи.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Згідно з вимогами Державного стандарту до обов'язкових результатів навчання учнів, передбачено, що учень/учениця:

- формулює ідею та втілює задум у готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності;
- творчо застосовує традиційні і сучасні технології;
- ефективно використовує техніку, технології та матеріали без заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу;
- турбується про власний побут, задоволення власних потреб та потреб інших осіб.

Крім спеціальних умінь і навичок у процесі навчання учні оволодівають загально-навчальними уміньми і навичками, які мають відношення до всіх предметів, наприклад, навичками роботи з книгами, довідниками, читання й письма, бібліографічним апаратом, раціональної організації домашньої праці, дотримання режиму дня тощо.

Структура навчальної програми

Розроблена модельна навчальна програма складається з чотирьох основних модулів:

1. Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності.
2. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва.
3. Ефективне використання техніки і

матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу.

4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб.

Навчальна діяльність здобувачів освіти за цими модулями сприятиме найбільш ефективному досягненню мети предмета «Технології».

Зазначена мета досягається шляхом залучення здобувачів освіти на уроках технологій до проєктної діяльності, як провідного засобу розвитку і навчання учнів, формування у них здатності до самостійного навчання, оволодіння засобами сучасних технологій, умінь конструювати власний процес пізнання і на практиці реалізувати заплановане.

Зміст програми орієнтовано на формування в учнів ключових і предметних компетентностей, які покликані наблизити процес навчання до життєвих потреб учня/учениці, його інтересів та природних здібностей.

Навчальний програмовий матеріал, призначений для засвоєння учнями, викладено в таблиці, що містить такі опції (колонки таблиці):

- очікувані результати навчання;
- зміст навчального предмета;
- види навчальної діяльності.

Очікувані результати складають основу освітніх цілей у роботі вчителя/вчительки, орієнтують його/її на запланований навчальний результат та мають бути досягнуті на кінець навчального року. Вчителі мають планувати поетапну їх реалізацію при виконанні окремих проєктів.

До програми додається перелік напрямів та основних технологій проєктно-технологічної діяльності учнів.

Після самостійного вибору об'єкта проєктування, вчитель/вчителька орієнтуючись на зміст навчального предмета (середня колонка програми), визначає перелік необхідних тем для вивчення в межах обраного об'єкта, формуючи теоретичну і практичну базу знань і вмінь.

Види навчальної діяльності (третя колонка) покликані спрямувати вчителя/вчительку на ті види робіт, які доцільно реалізувати учням під час опанування певної теми. Це та послідовність дій, яку варто виконувати для реалізації проєктної діяльності.

Програма характеризується спрямованістю на реалізацію принципу варіативності, який передбачає планування навчального матеріалу відповідно до матеріально-технічного та кадрового забезпечення навчального процесу, вікових особливостей учнів та їхніх інтересів. Порядок опанування модулів вчитель/вчителька обирає самостійно.

Дана програма зорієнтована на практичну діяльність учнів. Її зміст кожен вчитель розробляє індивідуально, враховуючи матеріально-технічну базу, рівень підготовленості учнів у класі та їхні бажання. Якщо вчитель/вчителька не має можливості проводити такі (це обумовлено відсутністю кулінарної лабораторії), рекомендується створити такі умови, щоб учні мали уявлення про способи приготування, при нагоді могли це зробити не порушуючи правил безпечної праці.

Програма побудована таким чином, що кожен вчитель/вчителька має можливість обрати тему проєктної діяльності, реалізуючи 1(і більше) проєктів за

кожним модулем з поданого переліку, адаптуючи його на вибір до потреб учнів. Також програмою передбачено перелік основних технологій, які вчитель/вчителька може використовувати для опанування обраної проєктної діяльності. Основна технологія не повинна повторюватись більше 2-х разів за один навчальний рік. Додаткові технології можна обирати на власний розсуд, але так, щоб це відповідало навчанню та засвоєнню нових знань та умінь, та не створювало небезпеки для здобувачів освіти. Для груп, які не поділяються на хлопчиків/дівчат, рекомендується проєктна діяльність із двома основними технологіями. Головне завдання при виборі об'єкта праці та технології до нього – реалізувати інтелектуальний і творчий потенціал учня/учениці, прищепити навички самореалізації і самоосвіти, надати свободу творчості в межах потрібних знань, орієнтуватися на досягнення сучасної науки, вмотивувати діяльність учня/учениці.

Результати проєктної діяльності необхідно орієнтувати на сучасні потреби та виклики суспільства, а саме: інформаційну компетентність, розвиток творчих здібностей, компетентності в галузі техніки і технологій, розвиток образного та просторового мислення, вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки.

Дана програма є універсальною і не має чітко вираженої гендерної направленості. Тобто вчитель/вчителька може працювати з будь-яким сформованим класом – дівчата, хлопці, змішана група.

Під час виконання практичних робіт у навчальній майстерні важливо звертати увагу на дотримання здобувачами освіти правил безпечної роботи, виробничої санітарії й особистої гігієни, навчати їх тільки безпечних прийомів роботи, ознайомлювати із заходами попередження травматизму.

Основна частина

5 клас

Перелік напрямів та основних технологій проєктно-технологічної діяльності учнів

Перелік напрямів проєктно-технологічної діяльності учнів	Перелік основних технологій
---	------------------------------------

Вироби до свят. Предмети для благоустрою та організації життя та роботи. Кулінарні вироби. Акcesуари та прикраси. Сувеніри та обереги. Вироби для оздоблення інтер'єру приміщень. Швейні вироби. Вироби з вживаних речей. Кімнатні, садові рослини. Споживацькі знання. Особистий побут (домоведення). Корисні речі для: немовлят, дітей, дорослих, людей з інвалідністю. Корисні речі для загального побуту	Технологія обробки текстильних матеріалів ручним способом. Технологія обробки текстильних матеріалів машинним способом. Технологія обробки деревинних матеріалів (ДВП, фанера). Технологія обробки деревини. Технологія виготовлення аплікації (з текстильних та природних матеріалів). Технологія плетіння (лозоплетіння, соломоплетіння тощо). Технологія виготовлення виробів у техніці «макrame». Технологія виготовлення текстильної ляльки. Технологія обробки тонколистового металу. Технологія обробки дроту. Технологія виготовлення вишитих виробів початковими, лічильними та вільними швами. Технологія виготовлення виробів з бісеру. Технологія ліплення. Технологія оздоблення виробів художнім випалюванням (пірографія). Технологія ниткографії. Технологія виготовлення писанок. Технологія ажурного випалювання.
---	--

	Технологія виготовлення мила (миловаріння). Технологія виготовлення свічок. Технологія виготовлення нових речей зі старих (апсайклінг). Технологія виготовлення виробів з ниток, пряжі. Технологія виготовлення виробів у техніці валяння. Технологія виготовлення в'язаних виробів. Технологія виготовлення виробів у техніці кінусайга. Технологія клаптикового шиття. Технологія приготування їжі. Технологія вирощування кімнатних рослин. Технологія придбання продуктів харчування. Технологія безпечного користування електроприладами. Технологія формування культури споживання їжі. Технологія сервірування столу
--	---

Програма

Очікувані результати навчання	Зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Модуль 1. Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності		
Обговорює і визначає спільно з учителем та іншими особами раціональне застосування цифрових пристроїв на різних етапах проєктно-технологічної діяльності. Визначає потреби та смаки споживачів обраного об'єкта проєктування,	Що таке технологія. Основні види технологічної діяльності у побуті. Ознайомлення з роботами учнів та визначення технологій, якими вони виготовлені. Ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку в навчальній	Ознайомлення з інструментами, матеріалами, обладнанням. Створення банку ідей проєктів на рік. Вибір виробу для проєктування. Вибір та обґрунтування теми проєкту та практичного використання спроектованого та

особливості його конструкції, функціональності, естетичності за допомогою проведення	майстерні, загальними правила безпечної праці та елементами технологічної діяльності.	виготовленого виробу на основі проведених маркетингових міні- досліджень.
--	--	--

невеликих за обсягом і масштабом маркетингових досліджень. Здійснює пошук актуальної інформації про об'єкт проєктування і упорядковує її. Розробляє за допомогою вчителя чи інших осіб критерії, яким має відповідати об'єкт проєктування, та визначає його параметри. Здійснює пошук та обирає моделі-аналоги відповідно до запланованого об'єкта проєктування. Обговорює ідеї, конструктивно взаємодіє з іншими особами у процесі комбінування власної моделі на основі аналізу найкращих ознак моделей-аналогів. Застосовує методи проєктування відповідно до індивідуальних здібностей та власних інтересів з метою втілення творчих ідей в конструкції виробу. Продукує та відображає творчий задум у зручній формі. Оцінює власні результати художнього конструювання виробу. Планує послідовність дій для виготовлення моделі виробу, орієнтовні строки	Ознайомлення з облаштуванням навчальної майстерні. Поняття про проєктування. Методи проєктування: метод фантазування. Етапи проєктування. Зміст роботи на кожному етапі. Послідовність роботи над проєктом. Маркетингові міні-дослідження, як метод визначення потреб та смаків споживачів обраного об'єкта проєктування. Банк ідей. Художнє конструювання. Графічне зображення виробу. Матеріали (інгредієнти) та інструменти для виготовлення виробу (за проєктом). Раціональне використання матеріалів. Технологія виготовлення виробу. Поняття «технологічна операція». Особливості та технологія обробки конструкційних матеріалів (деревинні, текстильні та з металу) ручним способом. Способи розмічання. Деталь. Загальні відомості про способи отримання деталей заданої форми із різних матеріалів: різання, пиляння, штампування,	Створення банку ідей для виконання проєкту. Аналіз подібних виробів. Планування роботи з виготовлення виробу. Складання послідовності виготовлення виробу. Виконання графічного зображення виробу з використанням методу фантазування. Добір матеріалів. Добір технології виготовлення виробу; конструкційних матеріалів для виготовлення виробу; малюнка для оздоблення; інструментів і пристосувань. Визначення необхідної кількості матеріалів для виготовлення виробу. Економне використання матеріалів. Виготовлення шаблонів деталей виробу. Виготовлення деталей виробу відповідно до обраної технології. Способи перенесення малюнка на поверхню. З'єднання деталей виробу відповідно до обраної технології. Виготовлення та оздоблення виробу. Оформлення виробу. Презентація проєктної діяльності. Організація робочого місця. Правила безпечної праці, санітарно-гігієнічні
---	---	--

їх виконання, можливості	лиття.	
--------------------------	--------	--

використання цифрових засобів. Виконує технічний малюнок або ескіз деталей моделі виробу, зазначає інформацію, необхідну для його виготовлення. Добирає матеріали для виготовлення виробу та розраховує витрати на них. Визначає самостійно або за допомогою інших осіб послідовність технологічних операцій виготовлення проєктованого виробу. Добирає необхідні інструменти і пристосування відповідно до визначеної технологічної послідовності. Створює технологічну картку, застосовує [у разі потреби] цифрові пристрої та графічні редактори. Готує потрібні інструменти і пристосування для роботи самостійно або за допомогою вчителя чи інших осіб. Працює самостійно чи спільно з іншими особами відповідно до наданої інструкції, за потреби розподіляючи частини роботи. Використовує інструменти та	Способи обробки та з'єднання деталей (випилювання, шліфування, на цвяхах, зшивання, зв'язування, склеювання тощо). Види оздоблень. Вимоги до готового виробу. Використання фурнітури (гудзики, блискавки, кнопки, застібки, карабіни, заклепки тощо). Практичне застосування: упорядкування, безпечне використання, зберігання. Правила безпечної праці. Організація робочого місця, санітарно-гігієнічні вимоги під час виконання технологічних операцій	вимоги під час виконання технологічних операцій
--	--	--

пристосування самостійно або за		
------------------------------------	--	--

допомогою інших, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм. Аргументовано добирає способи оброблення матеріалів відповідно до їх властивостей і характеристик. Виконує заплановані технологічні операції у визначеній послідовності, раціонально розподіляючи час. Оцінює ризики, пов'язані з виготовленням виробу, за потреби знаходить способи їх усунення самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб. Демонструє в роботі зосередженість, акуратність, обережність, відповідальність тощо. Контролює та оцінює процес і якість виготовлення виробу, у разі потреби виправляючи недоліки. Виявляє повагу до власних або чужих результатів проєктно-технологічної діяльності. Виявляє недоліки і виправляє допущені помилки, аналізує їх та робить відповідні висновки. Спільно з учителем чи іншими особами визначає свій рівень навчальних		
--	--	--

ДОСЯГНЕНЬ.		
------------	--	--

Обговорює перспективи подальшої проєктно-технологічної діяльності, способи її вдосконалення. Планує подальшу проєктно-технологічну діяльність на основі набутого досвіду для реалізації власних інтересів, здібностей, можливостей		
Модуль 2. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва		
Спираючись на власні знання, розпізнає матеріали та інструменти, які використовуються в основних видах декоративно-ужиткового мистецтва. Називає твори відомих українських майстрів декоративно-ужиткового мистецтва. Використовує кілька джерел інформації про традиції та сучасні тенденції в декоративно-ужитковому мистецтві, визначає її достовірність. Оцінює та обґрунтовує значення декоративно-ужиткового мистецтва у власному житті на основі зібраної інформації. Viriznyae avtentychni vyroby dekorativno-uzhитkovogo mystecтва za kharakternyimi oznakami pid chas roboty nad proektom. Використовує	Види декоративно-ужиткового мистецтва. Технології і техніки створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Короткі історичні відомості про техніки та технології декоративно-ужиткового мистецтва. Значення символів притаманних видам декоративно-ужиткового мистецтва. Традиції використання колірної гами під час виготовлення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Творчість народних майстрів України різних регіонів та майстрів інших народів, що проживають в Україні. Характерні ознаки технології виготовлення та оздоблення виробів, поширені в регіоні проживання.	Ознайомлення з видами декоративно-ужиткового мистецтва. Ознайомлення з технологіями і техніками створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Особливості певного виду декоративно-ужиткового мистецтва. Визначення теми та завдань проєкту. Вибір виробу для проєктування. Вибір та обґрунтування теми проєкту та практичного використання спроектованого та виготовленого виробу. Пошук зразків виробів декоративно-ужиткового мистецтва для проєкту. Створення банку ідей. Аналіз подібних виробів. Розробка графічного зображення (малюнків, схем, шаблонів, ескізу)

опрацьовану		здуманого виробу.
-------------	--	-------------------

культурологічну інформацію про технології декоративно-ужиткового мистецтва і техніки художнього оздоблення у проєктуванні виробів. Застосовує технології і техніки декоративно-ужиткового мистецтва у процесі виготовлення та відповідно оздоблення готових виробів, естетизації власного побуту тощо. Виявляє ініціативність і партнерську взаємодію у процесі спільної роботи із створення виробу техніками декоративно-ужиткового мистецтва	Методи проєктування для створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Графічне зображення (малюнок, схема, шаблон) для виготовлення виробів. Матеріали, інструменти та пристосування необхідні для виготовлення виробу відповідною технологією. Шляхи пошуку необхідних матеріалів. Орієнтовна вартість матеріалів та майбутнього виробу. Прийоми роботи з інструментами та пристосуваннями. Технологічний процес виготовлення виробу. Види оздоблення відповідно до технологій та технік. Правила безпечної праці при виконанні технологічних операцій. Організація робочого місця, санітарно-гігієнічні вимоги	Застосування методів проєктування для створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Художнє конструювання форми та композиції оздоблення. Добір виду оздоблення виробу. Складання технологічної послідовності виготовлення та оздоблення виробу. Зміст роботи на кожному етапі проєктування. Добір та обґрунтування технологій для реалізації проєкту. Добір та обґрунтування використання конструкційних матеріалів. Добір матеріалів, інструментів та пристосувань необхідних для виготовлення виробу. Визначення необхідної кількості матеріалів для виготовлення виробу та орієнтовної вартості виробу. Виготовлення виробу з використанням відповідних технік та технологій. Виготовлення виробу з дотриманням народних традицій (форма, колірне рішення, символи). Виконання технологічних операцій з виготовлення
---	---	---

		виробу відповідно до складеної послідовності.
--	--	--

		Економне використання матеріалів під час виготовлення виробу. Виготовлення виробу. Виконання його оздоблення. Дотримання прийомів роботи з інструментами, пристосуваннями. Виконання остаточної обробки виробу. Контроль якості виробу. Догляд за виробами. Визначення можливості поповнення власного бюджету (бюджету сім'ї) за рахунок реалізації виробів, виготовлених власноруч. Презентація проєкту. Організація робочого місця. Дотримання правил безпечної праці при виконанні технологічних операцій
--	--	---

Модуль 3. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу

Осміслено наводить приклади глобалізаційних процесів, які докорінно змінили світ у ХХІ столітті. Обговорює ймовірний розвиток технологій у різних сферах діяльності людини. Пояснює доцільність відмови людства від використання одноразових виробів із синтетичних та інших шкідливих	Еволюція знарядь праці. Машина як вид техніки. Відомості про механічні способи з'єднання деталей із різних конструкційних матеріалів: зв'язуванням, зшиванням, склеюванням, на цвяхах, заклепках тощо. Особливості роботи з ручними інструментами (лобзик, ножиці по металу та для тканини тощо), електроінструментом та обладнанням (швейна	Ознайомлення з видами та будовою техніки для виготовлення виробів та особливостями роботи. Вибір та обґрунтування теми проєкту та практичного використання спроектованого та виготовленого виробу. Створення банку ідей. Аналіз подібних виробів. Складання плану роботи з виконання проєкту. Зміст роботи на кожному
---	--	---

матеріалів.	машина, праска, дріль,	етапі проєктування.
-------------	------------------------	---------------------

Генерує ідеї, які можуть бути корисними для збереження навколишнього середовища і сталого [збалансованого] розвитку. Доводить переваги використання вторинних матеріальних ресурсів у реалізації нових проєктів. Розпізнає основні види конструкційних матеріалів за їх властивостями [технологічними, механічними, фізичними, гігієнічними]. Із розумінням визначає цінність гігієнічних властивостей матеріалів натурального походження для здоров'я людини та покращення якості життя. Створює екологічні вироби з урахуванням гігієнічних властивостей матеріалів. Розрізняє достовірну і недостовірну інформацію про матеріали і техніку, звертаючись до першоджерел. Аналізує інформацію про матеріали і техніку, використовує її для розв'язання практичних завдань у побуті. З розумінням читає та розшифровує маркування товарів, товарні та інші знаки, зокрема з використанням цифрових пристроїв. Аргументує вичерпність	свердлильний верстат тощо). Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для конструювання і виготовлення виробів та їх властивості: тканина, фанера, шпон, ДВП. Використання природних матеріалів з метою збереження навколишнього середовища. Проектування виробів без запобігання шкоди навколишньому середовищу та створення нових речей із вживаного матеріалу. Раціональне використання матеріалів. Послідовність роботи над проєктом. Графічне зображення майбутнього виробу. Технологічна послідовність виготовлення виробу. Розміри необхідні для виготовлення виробу. Послідовність побудови кресленика методом макетування та за допомогою вимірювань. Види оздоблення виробів. Вимоги до готового виробу. Послідовність кінцевої обробки виробу. Правила безпечної праці. Організація робочого місця.	Складання технологічної послідовності виготовлення виробу. Побудова лекала, шаблону, кресленика. Розмічання деталей. Перенесення (розмічання) малюнка для оздоблення деталей виробу. Виготовлення виробу відповідно до обраної технології. Економне використання матеріалів для виготовлення виробу. Оздоблення виробу. Остаточна обробка виробу, її виконання. Контроль якості виробу. Розрахунок вартості витрачених матеріалів та виготовленого виробу. Презентація проєктів. Організація робочого місця. Правила безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги під час виконання технологічних операцій
--	--	---

природних ресурсів.		
---------------------	--	--

Висловлює судження стосовно наслідків власних дій для навколишнього середовища. Аргументовано і доцільно замінює природні матеріали вторинними матеріальними ресурсами. Дотримується правил сортування відходів під час роботи над проєктом і в побуті	Санітарно-гігієнічні вимоги під час роботи над виготовленням проєкту	
---	---	--

Модуль 4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб

Визначає власні/чужі потреби в організації побуту. Аналізує власний досвід і можливості в побутовій діяльності. Планує трудові дії для виконання побутових завдань самотійно або у співпраці з іншими особами. Розрізняє та описує основні стилі в різних сферах життєдіяльності людини. Розрізняє корисні для здоров'я елементи життєвого простору, обґрунтовує раціональність їх використання. Оцінює споживацькі якості, естетичний вигляд і корисність для здоров'я обраного чи створеного виробу. Проводить проєктно-технологічну діяльність	Благоустрій та організація власного житла. Зонування приміщення з метою створення комфорту. Види робіт з благоустрою власного житла. Озеленення як спосіб очищення та збагачення киснем приміщення. Види кімнатних та садових рослин, вирощування та догляд за ними. Основи технології вирощування рослин (квітів) та догляду за ними. Інструменти, пристрої, матеріали, які використовуються під час вирощування та догляду за квітами. Приготування їжі, як турбота про себе та своїх близьких. Культура споживання їжі. Переваги їжі домашнього приготування. Значення добору	Визначення власних та потреб оточуючих в благоустрої та організації побуту. Розробка простору приміщення різного призначення. Ознайомлення з плануванням простору та дизайну приміщення за допомогою програмного забезпечення. Добір квітів з урахуванням їх виду та призначення, клімату, пори року. Вирощування та догляд за квітами. Визначення корисних страв для себе та оточуючих. Вибір та обґрунтування теми проєкту та практичного використання знань для приготування страви. Складання плану роботи з виконання проєкту.
--	---	---

стосовно розв'язання	екологічно чистих та	
----------------------	----------------------	--

побутових проблем, самообслуговування. Облаштовує або вдосконалює власний життєвий простір з урахуванням власних потреб, потреб інших осіб. Усвідомлено формулює завдання у співпраці з іншими особами відповідно до власних потреб у побуті. Розрізняє види побутової техніки за функціональним призначенням відповідно до визначених завдань. Пропонує способи використання різних видів побутової техніки для вирішення побутових завдань. Дотримується встановлених вимог до техніки безпеки під час експлуатації технічних пристроїв у побутових умовах	органічних продуктів для приготування їжі. Особливості національної кухні. Технологія приготування їжі, напоїв. Кулінарний інвентар, посуд та обладнання. Столова білизна. Серветки для сервірування столу. Види посуду, його призначення. Столові прибори. Їх види та призначення. Правила сервірування столу. Дотримання правил гігієни та безпеки праці. Поняття етикету та основні правила під час споживання їжі. Види побутових кухонних електроприладів. Правила безпечного користування електроприладами. Користування кухонними електроприладами з дотриманням правил безпеки. Торговельні мережі. Супермаркети. Термін придатності харчових продуктів. Інформація на упаковці. Небезпечні речовини в продуктах харчування	Створення власного рецепту. Обґрунтування використаних інгредієнтів. Добір та визначення необхідної кількості інгредієнтів, кухонного інвентарю та посуду. Організація робочого місця. Добір технології приготування страви; кухонного інвентаря, електроприладів, посуду та сервірування столу. Приготування та подавання страв (напоїв). Визначення якості готових страв. Розрахунок орієнтовної вартості приготовленої страви (напою). Дотримання правил етикету за столом. Презентація проєкту. Сервірування столу. Складання серветок
---	---	---

6 клас

Перелік напрямів та основних технологій проєктно-технологічної діяльності учнів

Перелік напрямів проєктно-технологічної діяльності учнів	Перелік основних технологій
Вироби до свят. Предмети для благоустрою організації життя та роботи. Кулінарні вироби. Аксесуари та прикраси. Сувеніри та обереги. Вироби для оздоблення інтер'єру приміщень. Швейні вироби. Вироби з вживаних речей. Кімнатні, садові рослини. Споживацькі знання. Особистий побут (домоведення). Корисні речі для: немовлят, дітей, дорослих, людей з інвалідністю. Корисні речі для загального побуту	Технологія обробки текстильних матеріалів ручним способом. Технологія обробки текстильних матеріалів машинним способом. Технологія обробки деревинних матеріалів (ДВП, фанера). Технологія обробки деревини. Технологія виготовлення аплікації (з текстильних та природних матеріалів). Технологія плетіння (лозоплетіння, соломоплетіння тощо). Технологія виготовлення виробів у техніці «макrame». Технологія виготовлення текстильної ляльки. Технологія обробки тонколистового металу. Технологія виготовлення аплікації з соломи. Технологія обробки дроту. Технологія виготовлення вишитих виробів початковими, лічильними та вільними швами. Технологія виготовлення виробів з бісеру. Технологія ліплення. Технологія оздоблення виробів художнім випалюванням (пірографія). Технологія ниткографії. Технологія виготовлення писанок. Технологія ажурного випилювання. Технологія виготовлення мила (миловаріння). Технологія виготовлення виробів технікою маркетрі (аплікація зі шпону). Технологія виготовлення свічок. Технологія виготовлення нових речей зі старих (апсайклінг). Технологія виготовлення виробів з ниток, пряжі.

	Технологія виготовлення виробів у техніці валяння. Технологія виготовлення в'язаних виробів. Технологія виготовлення виробів у техніці кінусайга. Технологія клаптикового шиття. Технологія приготування їжі. Технологія вирощування кімнатних рослин та рослин у відкритому ґрунті. Технологія догляду за житлом. Технологія догляду за волоссям. Технологія формування культури споживання їжі
--	---

Програма

Очікувані результати навчання	Зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Модуль 1. Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності		
Обговорює спільно з учителем чи іншими особами особистісно та соціально важливі потреби у створенні виробів, спираючись на власні знання та судження. Обговорює спільно з учителем чи іншими особами мету проєктно-технологічної діяльності. Планує самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб основні завдання і результати	Правила внутрішнього розпорядку в навчальній майстерні, загальні правила безпечної праці та організації технологічної діяльності. Поняття про проєктування. Методи проєктування: метод біоніки. Етапи проєктування. Зміст роботи на кожному етапі. Послідовність роботи над проєктом. Маркетингові міні-	Рефлексія проєктної діяльності в 5 класі. Аналіз отриманих знань і умінь. Створення банку ідей проєктів на рік. Вибір виробу для проєктування. Вибір та обґрунтування теми проєкту та практичного використання спроектованого та виготовленого виробу на основі проведених маркетингових міні-

проектно-технологічної діяльності. Критично оцінює власні можливості, наявний досвід для виконання	дослідження, як метод визначення потреб та смаків споживачів обраного об'єкта проектування.	досліджень. Створення банку ідей для виконання проєкту. Аналіз подібних виробів. Планування роботи з виготовлення виробу.
--	--	---

поставлених завдань, зокрема в групі. Описує ймовірні труднощі і ризики у процесі реалізації задуму в готовий виріб. Обговорює і визначає спільно з учителем та іншими особами раціональне застосування цифрових пристроїв на різних етапах проєктно-технологічної діяльності. Визначає потреби та смаки споживачів обраного об'єкта проєктування, особливості його конструкції, функціональності, естетичності за допомогою проведення невеликих за обсягом і масштабом маркетингових досліджень. Здійснює пошук актуальної інформації про об'єкт проєктування і упорядковує її. Розробляє за допомогою вчителя чи інших осіб критерії, яким має відповідати об'єкт проєктування, та визначає його параметри. Здійснює пошук та обирає моделі-аналоги відповідно до запланованого об'єкта проєктування. Обговорює ідеї, конструктивно взаємодіє	Моделі-аналоги, опис об'єкта проєктування. Банк ідей. Художнє конструювання. Графічне зображення виробу. Конструкційні матеріали (інгредієнти) та інструменти для виготовлення виробу (за проєктом) та їх властивості (технологічні, механічні, геометричні). Раціональне використання матеріалів. Технологія виготовлення виробу. Поняття «технологічна операція». Особливості та технологія обробки конструкційних матеріалів (деревинні, текстильні та з металу) ручним способом та з використанням технологічного обладнання. Площинне розмічання. Способи отримання деталей заданої форми із різних матеріалів: різання, пиляння, штампування, лиття. Способи обробки та з'єднання деталей (випилювання, шліфування, на цвяхах, зшивання, зв'язування, склеювання тощо). Види оздоблень. Вимоги до готового виробу.	Складання послідовності виготовлення виробу. Виконання графічного зображення виробу з використанням методу фантазування та біоніки. Добір конструкційних матеріалів, інструментів та пристосувань. Добір технології для виготовлення виробу. Підбір ескізу для оздоблення. Визначення необхідної кількості матеріалів для виготовлення виробу. Економне використання матеріалів. Виготовлення шаблонів деталей виробу. Виготовлення деталей виробу відповідно до обраної технології. Способи перенесення малюнку на поверхню матеріалу. З'єднання деталей виробу відповідно до обраної технології. Виготовлення та оздоблення виробу. Оформлення виробу. Презентація проєктної діяльності. Організація робочого місця. Дотримання правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог під час виконання технологічних операцій
---	---	---

з іншими особами у		
--------------------	--	--

процесі комбінування власної моделі на основі аналізу найкращих ознак моделей-аналогів. Застосовує методи проєктування відповідно до індивідуальних здібностей та власних інтересів з метою втілення творчих ідей в конструкції виробу. Продукує та відображає творчий задум у зручній формі. Оцінює власні результати художнього конструювання виробу. Планує послідовність дій для виготовлення моделі виробу, орієнтовні строки їх виконання, можливості використання цифрових засобів. Визначає технічні характеристики моделі виробу [технічний опис об'єкта проєктування]. Виконує технічний малюнок або ескіз деталей моделі виробу, зазначає інформацію, необхідну для його виготовлення. Добирає матеріали для виготовлення виробу та розраховує витрати на них. Визначає самостійно або за допомогою інших осіб послідовність технологічних операцій виготовлення проєктованого виробу.	Використання фурнітури (гудзики, блискавки, кнопки, застібки, карабіни, заклепки тощо). Практичне застосування: упорядкування, безпечне використання, зберігання. Правила безпечної праці. Організація робочого місця, санітарно-гігієнічні вимоги під час виконання технологічних операцій	
--	---	--

Добирає необхідні інструменти і пристосування відповідно до визначеної технологічної послідовності. Створює технологічну картку, застосовує [у разі потреби] цифрові пристрої та графічні редактори. Готує потрібні інструменти і пристосування для роботи самостійно або за допомогою вчителя чи інших осіб. Працює самостійно чи спільно з іншими особами відповідно до наданої інструкції, за потреби розподіляючи частини роботи. Використовує інструменти та пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм. Аргументовано добирає способи оброблення матеріалів відповідно до їх властивостей і характеристик. Виконує заплановані технологічні операції у визначеній послідовності, раціонально розподіляючи час. Оцінює ризики, пов'язані з виготовленням виробу,		
--	--	--

за потреби знаходити		
----------------------	--	--

способи їх усунення самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб. Демонструє в роботі зосередженість, акуратність, обережність, відповідальність тощо. Контролює та оцінює процес і якість виготовлення виробу, у разі потреби виправляючи недоліки. Виявляє повагу до власних або чужих результатів проектно- технологічної діяльності. Аналізує відповідність результатів власної чи спільної проектно- технологічної діяльності її меті та виробленим критеріям. Визначає ефективність використання матеріальних і часових ресурсів, способів організації проектно- технологічної діяльності. Оцінює особистісну і соціальну важливість створеного виробу. Критично формулює власні судження, аргументовано обстоює їх з урахуванням пропозицій інших осіб. Виявляє недоліки і виправляє допущені помилки, аналізує їх та робить відповідні висновки. Добирає відповідно до мети і змісту проектно-		
--	--	--

технологічної діяльності форми та засоби презентації. Представляє результати власної/спільної проєктно-технологічної діяльності. Виявляє повагу до власних чи спільних результатів проєктно-технологічної діяльності. Застосовує цифрові пристрої та інформаційне середовище у разі потреби для презентації результатів проєктування. Спільно з учителем чи іншими особами визначає свій рівень навчальних досягнень. Обговорює перспективи подальшої проєктно-технологічної діяльності, способи її вдосконалення. Планує подальшу проєктно-технологічну діяльність на основі набутого досвіду для реалізації власних інтересів, здібностей, можливостей		
Модуль 2. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва		
Спираючись на власні знання, розпізнає матеріали та інструменти, які використовуються в основних видах декоративно-ужиткового мистецтва. Називає твори відомих	Види декоративно-ужиткового мистецтва. Технології і техніки створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Короткі історичні відомості технік та	Ознайомлення з видами декоративно-ужиткового мистецтва. Ознайомлення з технологіями і техніками створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва.

українських майстрів		
----------------------	--	--

декоративно-ужиткового мистецтва. Використовує кілька джерел інформації про традиції та сучасні тенденції в декоративно-ужитковому мистецтві, визначає її достовірність. Оцінює та обґрунтовує значення декоративно-ужиткового мистецтва у власному житті на основі зібраної інформації. Вирізняє автентичні вироби декоративно-ужиткового мистецтва за характерними ознаками під час роботи над проєктом. Використовує опрацьовану культурологічну інформацію про технології декоративно-ужиткового мистецтва і техніки художнього оздоблення у проєктуванні виробів. Застосовує технології і техніки декоративно-ужиткового мистецтва у процесі виготовлення та відповідно оздоблення готових виробів, естетизації власного побуту тощо. Виявляє ініціативність і партнерську взаємодію у процесі спільної роботи із створення виробу техніками декоративно-ужиткового мистецтва	технологій декоративно-ужиткового мистецтва. Орнамент та види орнаментів. Рапорт. Поняття про композицію. Традиції використання колірної гами під час виготовлення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Творчість народних майстрів України різних регіонів та майстрів інших народів, що проживають в Україні. Характерні ознаки технології виготовлення та оздоблення виробів, поширені в регіоні проживання. Методи проєктування для створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Графічне зображення малюнок, схема, шаблон) для виготовлення виробів. Матеріали, інструменти та пристосування необхідні для виготовлення виробу відповідною технологією. Шляхи пошуку необхідних матеріалів. Орієнтовна вартість матеріалів та майбутнього виробу. Критерії виготовлення виробу техніками декоративно-ужиткового мистецтва.	Особливості певного виду декоративно-ужиткового мистецтва. Розпізнавання видів орнаментів. Визначення теми та завдань проєкту. Вибір виробу для проєктування. Вибір та обґрунтування теми проєкту та практичного використання спроектованого та виготовленого виробу. Пошук зразків виробів декоративно-ужиткового мистецтва для проєкту. Створення банку ідей. Аналіз подібних виробів. Розробка графічного зображення (малюнків, схем, шаблонів, ескізу) задуманого виробу. Визначення композиційного центру у майбутньому виробі. Застосування методів проєктування для створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Художнє конструювання форми та композиції оздоблення. Добір виду оздоблення виробу. Складання технологічної послідовності виготовлення та оздоблення виробу. Зміст роботи на кожному етапі проєктування.
--	--	--

	Прийоми роботи з інструментами та пристосуваннями. Технологічний процес виготовлення виробу. Види оздоблення відповідно до технологій та технік. Правила безпечної праці при виконанні технологічних операцій. Організація робочого місця, санітарно-гігієнічні вимоги	Добір та обґрунтування технологій для реалізації проекту. Добір та обґрунтування використання конструкційних матеріалів. Добір матеріалів, інструментів та пристосувань необхідних для виготовлення виробу. Визначення необхідної кількості матеріалів для виготовлення виробу та орієнтовної вартості виробу. Виготовлення виробу з використанням відповідних технік та технологій. Виготовлення виробу з дотриманням народних традицій (форма, колірне рішення, символи). Виконання технологічних операцій з виготовлення виробу відповідно до складеної послідовності. Економне використання матеріалів під час виготовлення виробу. Виготовлення виробу. Виконання його оздоблення. Дотримання прийомів роботи з інструментами, пристосуваннями. Виконання остаточної обробки виробу. Контроль якості виробу. Догляд за виробами. Визначення можливості поповнення власного
--	---	--

		бюджету (бюджету сім'ї)
--	--	-------------------------

		за рахунок реалізації виробів, виготовлених власноруч. Презентація проєкту. Організація робочого місця. Дотримання правил безпечної праці при виконанні технологічних операцій
--	--	--

Модуль 3. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу

Осмислено наводить приклади глобалізаційних процесів, які докорінно змінили світ у ХХІ столітті. Обговорює ймовірний розвиток технологій у різних сферах діяльності людини. Пояснює доцільність відмови людства від використання одноразових виробів із синтетичних та інших шкідливих матеріалів. Генерує ідеї, які можуть бути корисними для збереження навколишнього середовища і сталого [збалансованого] розвитку. Доводить переваги	Еволюція знарядь праці. Машина як вид техніки. Відомості про механічні способи з'єднання деталей із різних конструкційних матеріалів: зв'язуванням, зшиванням, склеюванням, на цвяхах, заклепках тощо. Особливості роботи з ручними інструментами (лобзик, ножиці по металу та для тканини тощо), електроінструментом та обладнанням (швейна машина, праска, дріль, свердлильний верстат тощо). Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для	Ознайомлення з видами та будовою техніки для виготовлення виробів та особливостями роботи. Вибір та обґрунтування теми проєкту та практичного використання спроектованого та виготовленого виробу. Створення банку ідей. Аналіз подібних виробів. Складання плану роботи з виконання проєкту. Зміст роботи на кожному етапі проєктування. Складання технологічної послідовності виготовлення виробу. Побудова лекала, шаблону, кресленика. Розмічання деталей. Перенесення (розмічання)
--	---	---

використання вторинних матеріальних ресурсів у реалізації нових проєктів. Розпізнає основні види конструкційних матеріалів за їх властивостями [технологічними,	конструювання і виготовлення виробів та їх властивості: тканина, фанера, шпон, ДВП. Використання природних матеріалів з метою збереження	малюнка для оздоблення деталей виробу. Виготовлення виробу відповідно до обраної технології. Економне використання матеріалів для виготовлення виробу.
--	---	---

механічними, фізичними, гігієнічними]. Із розумінням визначає цінність гігієнічних властивостей матеріалів натурального походження для здоров'я людини та покращення якості життя. Створює екологічні вироби з урахуванням гігієнічних властивостей матеріалів. Розрізняє достовірну і недостовірну інформацію про матеріали і техніку, звертаючись до першоджерел. Аналізує інформацію про матеріали і техніку, використовує її для розв'язання практичних завдань у побуті. З розумінням читає та розшифровує маркування товарів, товарні та інші знаки, зокрема з використанням цифрових пристроїв. Аргументує вичерпність природних ресурсів. Висловлює судження стосовно наслідків власних дій для навколишнього середовища. Аргументовано і доцільно замінює природні матеріали вторинними матеріальними ресурсами. Дотримується правил сортування відходів під час роботи над проєктом і в побуті.	навколишнього середовища. Поняття про припуски на обробку. Проектування виробів без запобігання шкоди навколишньому середовищу та створення нових речей із вживаного матеріалу. Раціональне використання матеріалів. Послідовність роботи над проєктом. Графічне зображення майбутнього виробу. Розміри та вимірювання необхідні для виготовлення виробу. Технологічна послідовність виготовлення виробу. Послідовність побудови кресленика для виготовлення виробу. Види оздоблення виробів. Поняття про показники якості виробу: функціональні (можливість використання), естетичні, ергономічні (зручність привабливість). Вимоги до готового виробу. Послідовність кінцевої обробки виробу. Правила безпечної праці. Організація робочого місця. Санітарно-гігієнічні вимоги під час роботи над виготовленням проєкту	Оздоблення виробу. Остаточна обробка виробу, її виконання. Контроль якості виробу. Розрахунок вартості витрачених матеріалів та виготовленого виробу. Презентація проєктів. Організація робочого місця. Правила безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги під час виконання технологічних операцій
--	--	---

Пояснює перевірену інформацію про доцільність застосування різних матеріалів, їх повторне використання. Аналізує ефективність дібраних матеріалів для створення виробу і вказує на ризики їх використання. Розраховує потрібну кількість матеріалів для виготовлення спроектованого виробу. Використовує ощадно матеріали під час виготовлення виробу. Застосовує технології обробки вторинних матеріалів для створення нових виробів		
Модуль 4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб		

Визначає власні/чужі потреби в організації побуту. Аналізує власний досвід і можливості в побутовій діяльності. Планує трудові дії для виконання побутових завдань самостійно або у співпраці з іншими особами. Розрізняє та описує основні стилі в різних сферах життєдіяльності людини. Розрізняє корисні для здоров'я елементи життєвого простору, обґрунтовує	Благоустрій та організація власного житла. Роль виготовлених виробів у створенні затишку в оселі. Охайне житло. Види робіт з благоустрою власного житла. Озеленення вдома та на відкритому ґрунті. Значення та способи добору рослин для озеленення приміщень та прибудинкової території. Основи технології вирощування рослин (квітів) та догляду за ними.	Визначення власних та потреб оточуючих в благоустрої та організації побуту. Розробка простору приміщення різного призначення. Ознайомлення з плануванням простору та дизайну приміщення за допомогою програмного забезпечення. Добір квітів з урахуванням їх виду та призначення, клімату, пори року. Добір земляних сумішей відповідно до виду рослини.
--	--	---

раціональність їх використання. Оцінює споживацькі якості, естетичний вигляд і корисність для здоров'я обраного чи створеного виробу. Провадить проєктно-технологічну діяльність стосовно розв'язання побутових проблем, самообслуговування. Облаштовує або вдосконалює власний життєвий простір з урахуванням власних потреб, потреб інших осіб. Усвідомлено формулює завдання у співпраці з іншими особами відповідно до власних потреб у побуті. Розрізняє види побутової техніки за функціональним призначенням відповідно до визначених завдань. Читає та пояснює своїми словами технічну інформацію, схеми, інші графічні зображення про побутову техніку в інструкціях із застосуванням інформаційних джерел і використанням цифрових пристроїв. Пропонує способи використання різних видів побутової техніки для вирішення побутових завдань.	Інструменти, пристрої, матеріали, які використовуються під час вирощування та догляду за рослинами. Приготування їжі, як турбота про себе та своїх близьких. Поняття раціонального харчування. Калорійність страв та продуктів харчування. Культура споживання їжі. Переваги їжі домашнього приготування. Значення добору екологічно чистих та органічних продуктів для приготування їжі. Особливості національної кухні. Терміни придатності продуктів їх значення для харчування та здоров'я людини. Технологія приготування їжі, напоїв. Кулінарний інвентар, посуд та обладнання. Дотримання правил гігієни та безпеки праці. Поняття етикету та основні правила під час споживання їжі. Види побутових кухонних електроприладів. Правила безпечного користування електроприладами. Користування кухонними електроприладами з дотриманням правил безпеки.	Вирощування та догляд за квітами. Визначення корисних страв для себе та оточуючих. Вибір та обґрунтування теми проєкту та практичного використання знань для приготування страви. Складання плану роботи з виконання проєкту. Створення власного рецепту. Обґрунтування використаних інгредієнтів. Добір та визначення необхідної кількості інгредієнтів, кухонного інвентарю та посуду. Організація робочого місця. Добір технології приготування страви; кухонного інвентаря, електроприладів, посуду та сервірування стола. Приготування та подавання страв (напоїв). Визначення якості готових страв. Розрахунок орієнтовної вартості приготовленої страви (напою). Дотримання правил етикету за столом. Презентація проєкту. Сервірування столу. Складання серветок. Способи догляду за волоссям.
---	---	---

Пояснює загальні принципи роботи побутової техніки відповідно до її функцій та призначення. Дотримується встановлених вимог до техніки безпеки під час експлуатації технічних пристроїв у побутових умовах	Торговельні мережі. Супермаркети. Термін придатності харчових продуктів. Інформація на упаковці. Небезпечні речовини в продуктах харчування. Типи волосся та способи догляду за ним. Парубоцькі та дівочі сучасні зачіски. Типи обличчя	Добір зачісок відповідно до типу волосся та обличчя
---	--	---

Прикінцева частина

Модельна програма предмету «Технології» складена таким чином, що вчителі, які мають різні умови (майстерні) для навчання легко зможуть розробити календарно-тематичне планування. Для цього потрібно врахувати методично-технічне наповнення майстерні, бажання учнів, потреби школи тощо.

Система оцінювання результатів навчання має ґрунтуватися на позитивному ставленні до кожного учня; оцінюється не рівень його недоліків і прорахунків, а особисті поступи учня/учениці.

Оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно здійснювати під час освітнього процесу на основі принципів формульовального оцінювання. А саме:

- перевіряти, як триває процес навчання;
- діагностувати сфери, де необхідне покращення;
- ідентифікувати недоліки і покращувати якість навчання;
- допомагати учням вчитися один у одного.

Важливим фактором в оцінюванні залишається не тільки якість, а й ступінь готовності спроектованого виробу. Не менш важливі функціональність, естетичність, значущість виробу для учня/учениці.

До основних видів оцінювання належать:

- поточне (виконує діагностичну, стимулюючу, коригуючу функції). Поточне оцінювання може здійснюватися в результаті виконання учнями різних видів діяльності – створення проєктної документації в робочих зошитах, папках (організаційно-підготовчий етап проєктування), виконання робіт з виготовлення спроектованого виробу (конструктивний та технологічний етапи), презентація (завершальний етап), усна відповідь, тестування;
- тематичне і підсумкове (семестрове і річне). Кожен проєкт має закінчуватись

виставленням тематичної оцінки, яка вираховується як середня арифметична від поточних оцінок.

Не менш важливий індивідуальний та диференційований підходи для оцінювання. Додатковими засобами стимулювання пізнавальної активності учнів є самооцінювання й взаємооцінювання.

Список використаних джерел:

1. Закон України про освіту [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України про середню освіту [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14#Text>
3. Державний стандарт початкової освіти [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#n12>
4. Державний стандарт базової середньої освіти [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16>
5. Нова українська школа [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
6. Навчальна програма з трудового навчання для 5-9 класів [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/2-trudove-navchannya-5-9.doc>
7. Матеріали сайту: <https://tedcenter.fi/expertise-areas/finnish-education/>